

Міністерство освіти та науки України
Національний університет харчових технологій

**Міжнародна наукова конференція,
присвячена 130-річчю
Національного університету
харчових технологій**

**«Нові ідеї в харчовій
науці – нові продукти
харчовій промисловості»**

13-17 жовтня 2014 року

Київ НУХТ 2014

Теплова обробка насіння льону як фактор поліпшення його технологічних властивостей.

Т.І. Янюк, Т.В. Корж, І.В. Потапчук

Національний університет харчових технологій

Екологічні проблеми сучасного навколишнього середовища створює додаткове навантаження на організм, а саме на систему антиоксидантного захисту та імунологічної його резистентності. Недостаток мікроелементів в ґрунті через біохімічні харчові ланцюжки формує аналогічний недостаток мінеральних речовин в харчовому раціоні людини [1]. Оптимізація вітамінного та мінерального забезпечення населення є дуже важливим фактором підтримування здоров'я та працездатності. Встановлено, що ліквідація в харчуванні дефіциту мінеральних речовин знижує тривалість захворювань в 2-3 рази, загальну захворюваність - на 20-30 %. В цій ситуації актуальним є створення нових технологій та асортименту функціональних продуктів харчування, які є ефективним способом забезпечення організму людини необхідною кількістю потрібних інгредієнтів та мікронутрієнтів, які не потребують зміни привичного харчового раціону та способу життя.

Саме насіння льону і є таким харчовим інградієнтом, який містить значну кількість цінних біологічно активних речовин: білків - біля 25 %, жиру - 30-48 %, вуглеводів - 12-26%, вітамінів А, Е, слизів - до 5-12 %. Крім того, насіння льону містить макроелементи: калій, кальцій, магній, залізо; мікроелементи - марганець, мідь, цинк, хром, алюміній, нікель, йод, свинець, бор. В ньому накопичується такий рідкісний і важливий в захисті людини від раку елемент, як селен.

Створення нового асортименту харчових продуктів, які б містили цей цінний компонент, стикається з перешкодою, яку створюють органолептичні показники насіння. Воно має специфічний смак, при розжовуванні прилипає до зубів. Для покращення смакових показників та зміни структурно-механічних властивостей насіння льону було прийнято рішення дослідити вплив термічної обробки, а саме обжарювання, на ці його технологічні показники.

На процес обжарювання насіння льону впливають такі три фактори: x_1 – температура обжарювання, $^{\circ}\text{C}$; x_2 – тривалість обжарювання, хв; x_3 – навантаження на поверхню обжарювання, $\text{кг}/\text{м}^2$. Критерієм ефективності процесу є модуль крупності (y).

Адекватне рівняння регресії, яке описує процес обжарювання насіння льону, має вигляд:

$$y = 0,62 - 0,03x_1 - 0,02x_2 + 0,02x_3 \quad (1)$$

Визначені оптимальні параметри процесу обжарювання такі: $x_1=200$ $^{\circ}\text{C}$, $x_2=22$ хв, $x_3=9,85$ $\text{кг}/\text{м}^2$. Процес обжарювання позитивно впливає на структурно-механічні властивості насіння льону. Таке насіння краще пережовується, не прилипає до зубів та має приємний смак.

Література

1. Щербаков В.Г. «Биохимия и товароведение масличного сырья» - М.: «Агропромиздат»; 1991. – 304 с.